

[Niels Frederiksen.]

ikke forstaa den Opfattelse, at det skulde være stridende imod Grundloven, eller at det skulde være krænkende for vort Lands Anseelse at gennemføre en Lovgivning, der er saa betimelig og berettiget som den af os foreslaaede. Og jeg tror, at den højtærede Landbrugsminister og hans Parti vil møde ringe Forstaaelse, naar de kommer ud mellem danske Landmænd, der sidder i det, som jeg har skildret, og som ikke kan forstaa, at de, der er økonomisk lemlæstede under de Forhold, vi har oplevet, ikke kan paaregne er Haandsrækning fra Lovgivningsmagten, der i hvert Fald vilde værne dem mod at blive smidt ud ved Opsigelse, naar de kan betale enhver sit.

Jeg vil nævne et andet Eksempel. En Mand kom for nogle Dage siden til mig og sagde: Er der ingen Mulighed for, at jeg kan blive fri for at udbetale 6 000 Kr., som har staaet uopsigeligt i 5 Aar som Gæld til min Sælger? Jeg har forrentet Summen, og jeg har forbedret Ejendommen. Jeg sidder saadan i det, at jeg kan føre min Ejendom videre, naar jeg naar til den Dag, da jeg kan faa mine Laaneforhold ordnet paa bedre Vilkaar. Men jeg kan ikke skaffe 6 000 Kr. i Dag, og jeg har budt Sælgeren, som jeg købte Ejendommen af, 6 pCt., til Trods for at Obligationen lyder paa 4½ pCt. s Rente. Jeg giver ham den Indrømmelse at gaa op til 6 pCt., hvis han lader mig blive i mit Hjem og sidde i Fred. Men han nægter paa det bestemteste at gaa ind paa dette. Vedkommende Mand maatte sælge Ejendommen — han kunde ikke skaffe Pengene —, og han mistede alt, hvad han ejede og havde; han maatte efter 5 Aars dygtig Virksomhed, gaa bort fra Ejendommen uden at eje en Skilling, til Trods for, at han havde været en dygtig forstandig og virksom Mand.

Jeg kunde nævne Hundreder af Eksempler ude fra Landbruget, hvor Forholdet er saaledes, og det berettiger og begrunder, at vi i Lovgivningsmagten tager os dette Forhold til Efterretning og prøver paa gennem det af os foreslaaede at mildne Forholdene.

Jeg vil saa sige til Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Chr. Christensen, at jeg tror ikke paa en Villighed hos Pantehaverne til at medvirke til en Akkord paa andre Betingelser, end at de ved Akkorden faar en større Del udbetalt af deres i Virkeligheden tabte Tilgodehavende end almindelige Kreditorer. Deri ligger Vanskeligheden ved at faa Pantekreditorerne til at gaa ind under en frivillig Akkord, for Pantekreditorerne har jo det retslige Fortrin, at

de kan gøre Udlæg hos Manden før de andre Kreditorer. Derfor har vi ment, at det var rigtigt at gennemføre den Ordning, at den Pantegæld, hvorfor der ikke er Sikkerhed, bliver behandlet under Akkorden efter Reglerne for løs Gæld, og at man fratager den, der ejer Pantefordringen, hans Særret for det Beløb, der ved Vurderingen konstateres tabt.

Det ærede Medlem Hr. Bording bebrejdede mig i sin Tale i Gaar nogle Udtalelser, som jeg havde fremsat angaaende Statshusmændenes retslige Stilling, og dette giver mig Anledning til at fremføre nogle Bemærkninger om denne og om det af os forelagte Lovforslags Betydning for dem. Det ærede Medlem Hr. Bording bebrejdede mig, at jeg havde sagt, at neppe nogen anden Borger har faaet saa stor en Haandsrækning fra Staten som Statshusmændene. Ved at gennemlæse hele min Tale vil det ærede Medlem forstaa, at i det af mig udtalte sigtede jeg til Statshusmændene efter Loven af 4. Oktober 1919, og med Hensyn til dem vil jeg gerne fastholde denne Udtalelse. Jeg fastholder den, idet jeg fremhæver, at disse Statshusmænd fik en selvstændig Ejendom, fik Jord, ikke til en Spekulationspris, men til Grundværdiansættelsen, og jeg minder om, hvad det betød i disse Aar, ved at anføre to Tal; ved en Opgørelse over, hvor meget Værdien pr. Tønde Hartkorn var efter Jordværdiansættelsen og dermed den Pris, som Statshusmændene efter Loven af 4. Oktober fik deres Marker og Lodder til, blev det opklaret, at Prisen pr. Tønde Hartkorn var 5 354 Kr., og ved en samtidig foretagen Opgørelse over, hvad Handelsprisen var pr. Tønde Hartkorn for de Statshusmænd, der havde faaet Jordlodder efter den gamle Statshusmandslov, altsaa ved Køb i det frie Marked, fandt man, at Prisen var mellem 12 000 og 13 000 Kr. pr. Tønde Hartkorn. Men dernæst, udover at de var fritaget for al Spekulation ved Jordkøbet, fik disse Statshusmænd et Byggelaan i de to første og værste Højkonjunkturaar paa 16 200 Kr., hvoraf 10 200 Kr. altid var rentefri; de fik kun Forpligtelse til at afdrage dem med 1 pCt. om Aaret. Jeg spørger det ærede Medlem Hr. Bording: er der nogen Byarbejder, der efter dansk Lov kan gaa til Statskassen og faa et Etableringslaan paa disse Betingelser til en selvstændig Virksomhed, i Forretning eller Haandværk eller anden lige saa nyttig Virksomhed i vort Land? har jeg ikke Lov at sige til disse Mennesker: I har faaet saadanne Vilkaar, at man med Rette kan kræve, at I gør jeres